

अयं हि नित्यः परमो महर्षिर्महाविभूतिर्गुणवर्जिताख्यः । गुणैश्च संयोगमुपैति शीघ्रं कालो यथर्त्तावृतुसंप्रयुक्तः । ३४६
नैवास्य विन्दन्ति गतिं महात्मनो न चागतिं कश्चिदिहानुपश्यति । ज्ञानात्मकाः सन्ति हि ये महर्षयः पश्यन्ति नित्यं
पुरुषं गुणाधिकं ।

इति श्रीमहाभारते शान्तिपर्वणि मोक्षधर्मपर्वणि नारायणीये जनपञ्चाशदधिकत्रिंशतोऽध्यायः ॥ ३४६ ॥

॥ जनमेजय उवाच ॥ अहो ह्येकान्तिनः सर्वान् प्रीणाति भगवान् हरिः । विधिप्रयुक्तां पूजाञ्च गृह्णाति भगवान्
स्वयं ।

ये तु दग्धेन्धना लोके पुण्यपापविवर्जिताः । तेषां त्वयाभिनिर्दिष्टाः पारम्पर्यागता गतिः ।

चतुर्थ्याञ्चैव ते गत्यां गच्छन्ति पुरुषोत्तम । एकान्तिनस्तु पुरुषा गच्छन्ति परमं पदं ।

नूनमेकान्तधर्माऽयं श्रेष्ठो नारायणप्रियः । अगत्वा गतयस्त्रिस्तो नियच्छन्त्ययं हरिं ।

१२४५०

सहोपनिषदान् वेदान् ये विप्राः सम्यगास्थिताः । पठन्ति विधिमास्थाय ये चापि यतिधर्माः ।

तेभ्यो विशिष्टं जानामि गतिमेकान्तिनां नृणां । केनैष धर्मः कथितो देवेन ऋषिणापि वा ।

एकान्तिनाञ्च का चर्या कदाचोत्पादिता विभो । एतन्मे संशयं किञ्चि परं कौतूहलं हि मे ।

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ समुपोढेव्यनीकेषु कुरुपाण्डवयोर्मध्ये । अर्जुने विमनस्के च गीता भगवता स्वयं ।

अगतिश्च गतिस्यैव पूर्वन्ते कथिता मया । गहनो ह्येष धर्मा वै दुर्विज्ञेयोऽकृतात्मभिः ।

१२४५५

संमितः सामवेदेन पुरैवादियुगे कृतः । धार्यते स्वयमोगेन राजन्नारायणेन च ।

एतदर्थं महाराज पृष्टः पार्येन नारदः । ऋषिमथ्य महाभागः शृण्वतोः कृष्णभीष्मयोः ।

गुरुणा च ममाप्येष कथितो नृपसत्तम । यथा तत् कथितं तत्र नारदेन तथा शृणु ।

यदासीन्मानसं जन्म नारायणमुखोद्भूतं । ब्रह्मणः पृथिवीपाल तदा नारायणः स्वयं ।

तेन धर्मेण कृतवान् देवं पितृव्यञ्च भारत । फेनपा ऋषयश्चैव तं धर्मं प्रतिपेदिरे ।

१२४६०

वैखानसाः फेनपेभ्यो धर्ममेतंप्रपेदिरे । वैखानसेभ्यः सोमस्तु ततः सोऽन्तर्द्धे पुनः ।

यदासीच्चालुषं जन्म द्वितीयं ब्रह्मणे नृप । तदा पितामहेनैव सोमाद्धर्मः परिश्रुतः ।

नारायणात्मको राजन् रुद्राय प्रददौ च तं । ततो योगस्थितो रुद्रः पुरा कृतयुगे नृप ।

बालखिल्यानृषीन् सर्वान् धर्ममेतदपादयत् । अन्तर्द्धे ततो भूयस्तस्य देवस्य मायया ।

ततोयं ब्रह्मणो जन्म यदासीद्वाचिकं महत् । तत्रैव धर्मः सम्भूतः स्वयं नारायणानृप ।

१२४६५

सुपर्णा नाम तमृषिः प्राप्तवान् पुरुषोत्तमात् । तपसा वै सुतप्तेन दमेन नियमेन च ।

त्रिःपरिक्रान्तवानेतत् सुपर्णा धर्ममुत्तमं । यस्मात्तस्माद्भूतं ह्येतत्त्रिसौपर्णमिहोच्यते ।

ऋग्वेदपाठपठितं व्रतमेतद्विदुश्चरं । सुपर्णाचाप्यधिगतो धर्म एव सनातनः ।

वायुना द्विपदां श्रेष्ठ कथितो जगदायुषा । वायोः सकाशात् प्राप्तश्च ऋषिभिर्विषसाग्निभिः ।

ततो महोदधिस्यैव प्राप्तवान् धर्ममुत्तमं । अन्तर्द्धे ततो भूयो नारायणसमाहितः ।

१२४७०

यदा भूयः अवणजा सृष्टिरासीन्महात्मनः । ब्रह्मणः पुरुषस्यात्र तत्र कीर्त्तयतः शृणु ।